

Миронюк Юлія

слухач магістерської програми

науковий керівник:

Чорна Неля

д.е.н., професор

Західноукраїнський національний університет

м. Тернопіль

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Зростання міжнародної інтеграції в економічній сфері висуває певні вимоги до одноманітності правил формування та прозорості інформації про діяльність об'єктів господарювання, що надається у фінансовій звітності. Однією складовою інструментарію фінансового обліку щодо впливу на управлінські рішення є облікова політика. Облікова політика - сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності. Вона має велике значення для розуміння суті фінансової звітності, оскільки забезпечує формування інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства. Слід зазначити, що питання формування облікової політики підприємств та її подання є на сьогодні недостатньо вирішеними в Україні, а нормативні документи, що регламентують ці питання, не узгоджені між собою і містять суперечності. Зазначені фактори значно погіршують якість та інформативність фінансової звітності.

Облікова політика – одне з найважливіших питань організації бухгалтерського обліку, правильне формування якого і повне розкриття забезпечує реалізацію мети бухгалтерського обліку і фінансової звітності: надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Користувачі фінансової звітності мають право і повинні бути проінформованими щодо застосованих методів і процедур, оскільки альтернативні їх варіанти суттєво змінюють показники фінансової звітності підприємства. З огляду на це, Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 1, а також стандартами GAAP вимагається подання облікової політики, як окремого компонента повного комплексу фінансових звітів.

В Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» вказано, що національні положення (стандарти) не суперечать міжнародним. Вимога щодо надання інформації про облікову політику підприємства у фінансовій звітності міститься і у П(С)БО 1, де зазначено, що облікову політику підприємства слід розкривати у примітках до фінансових звітів для того, щоб фінансова звітність була зрозумілою користувачам. Розкриття інформації про облікову політику та її зміни є передумовою порівняння і дасть можливість користувачам порівнювати фінансові звіти підприємства за різні періоди, а також фінансові звіти різних підприємств.

На жаль, зазначені вимоги не реалізуються на практиці. У кращому випадку, на підприємствах складається Наказ про облікову політику, інформація якого ніяким чином не представлена у фінансовій звітності. Причиною тому є недостатня увага до цього питання з боку регламентуючих органів, а також неузгодженість нормативних документів, що стосуються облікової політики.

Слід зауважити, що створення облікової політики на підприємстві – дуже трудомісткий і відповідальний процес. Адже підприємству доведеться не один рік працювати і обліковувати свої активи, зобов'язання, доходи і витрати згідно з розробленою обліковою політикою. Це вимагає від підприємства більш зваженого підходу до розробки облікової політики, яка відповідає специфіці його діяльності.

На жаль, як справедливо наголошується в економічних дослідженнях, керівництво підприємств не надає належної уваги процесу формування облікової політики. Основною причиною такої ситуації є те, що в Україні ще не сформувалися стійкі фінансові та товарні ринки, а також їх інфраструктура,

основними елементами якої є біржі, аукціони, кредитна та емісійна системи, інформаційні технології й засоби ділової комунікації, система страхування комерційного ризику, спеціальні зони вільного підприємництва тощо. Поступово долається спад промислового виробництва, налагоджуються виробничі та комерційні зв'язки, накреслюються шляхи стратегічного розвитку. Це відбувається в умовах гострого дефіциту фінансових і матеріальних ресурсів.

Згідно з П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», підприємство має висвітлювати свою облікову політику шляхом опису принципів оцінки та методів обліку щодо окремих статей звітності.

На відміну від форм організації бухгалтерського обліку, які можуть змінюватися на підприємстві щороку, облікова політика розробляється та затверджується на підприємстві на тривалу перспективу і змінюється тільки у випадках, установлених П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах».

Розпорядчим документом, яким підприємству слід установити або уточнити облікову політику, є наказ про облікову політику підприємства. Саме цей документ містить опис методів оцінок, які будуть використані підприємством при складанні фінансових звітів, а також викладення конкретних аспектів облікової політики щодо окремих об'єктів і статей обліку.

В обліковій політиці підприємства мають бути відображені всі принципові питання ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, тому до її формування необхідно підходити дуже ретельно, адже від цього залежить, наскільки об'єктивно і точно буде розкрито інформацію про фінансовий стан і результати діяльності підприємства у фінансовій звітності.

В умовах функціонування в Україні ринкових методів господарювання важливе місце відводиться формуванню облікової політики підприємства, тому що від рівня її обґрунтованості та адекватності реальним умовам функціонування підприємства залежить його фінансовий стан, результати діяльності та перспективи розвитку в конкретному ринковому середовищі.

Облікова політика, як певний набір принципів, методів та процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності, сприяє достовірному визначенню фінансового стану, результатів діяльності і потребує правильного оформлення та повного розкриття.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», від 16 липня 1999 року № 996-XIV зі змінами і доповненнями.
2. П(С)БО №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 зі змінами і доповненнями. Все про бухгалтерський облік, 2011. №10. С. 9 – 12.
3. П(С)БО № 2 «Баланс», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 зі змінами і доповненнями. Все про бухгалтерський облік, 2011. №10. С. 13 – 19.
4. П(С)БО № 3 «Звіт про фінансові результати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 зі змінами і доповненням. Все про бухгалтерський облік, 2011. №10. С. 20 – 25.
5. П(С)БО № 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 зі змінами і доповненнями. Все про бухгалтерський облік, 2011. С. 45 – 51.
6. Верига Ю., Кулик В., Ночовна Ю., Іванюк С. Облікова політика підприємства. Видавництво: Центр навчальної літератури, 2020. 312 с.